

SARI KAARNIRANTA

Ysin KEVÄT

Aurinko
KUSTANNUS

1. LUKU

KESKIVIikko, OPOA

Meillä on pulla uunissa. Juuri näitä sanoja äiti ja isä olivat käyttäneet, kun olivat kertoneet minulle ja isoveljelleni Remulle, että... että he... Ei, en pystynyt edes ajattelemaan lausetta loppuun, saati sanomaan sitä ääneen. Kukaan kaveripiiristäni ei saisi koskaan tietää, että meille tulisi vielä...

Pelkkä ajatus jo oksetti ja hävetti niin, että siitä puhuminen saisi minut varmasti hyperventiloimaan. Äiti ja isä olivat ihan liian vanhoja, ikäloppuja vanhuksia, joiden ei pitäisi enää harrastaa mitään sellaista, minä lopputuloksena he kärräilisivät kohta rollaattorin sijaan lastenvaunuja. Pitäkööt pullansa ihan yksinänsä! Minä en heidän konditoriansa avajaisiin osallistuisi.

– Ei ainakaan leipuri, sanoin opollemme Heikkiselle eli Feikkiselle, joka oli hetki sitten luultavasti kysynyt tulevaisuuden suunnitelmistani.

Istuimme Feikkisen kanssa kaksin hänen pienessä koirankopin kokoisessa työhuoneessaan, jossa löyhkäsi kaali. Meillä olisi tasan 20 minuuttia aikaa laatia tiivis suunnitelma siitä, mitä aikoisin tehdä yläkoulun jälkeen. Tuo suunnitelma ei Feikkisen mukaan olisi vielä mitään vaihtoehtoja poissulkeva. Ehei, sehän ei määritteli mitään muuta kuin koko loppuelämäni.

Feikkinen haarukoi mikrossa lämmittämäänsä kaali-laatikkoa pakasterasiasta sisuksiinsa ja näytti siltä, että vähät välitti, vaikka viettäisin loppuelämäni koulun välinevarastossa pilkkomassa taululiituja sentin palasiksi.

– Sinun osaltasihan Rafu tämä juttu taitaa olla aika selvä, Feikkinen sanoi ja maiskutteli suutaan. Tuolla samalla suulla, noilla paksuilla kosteilla huulilla, jotka keräsivät suupieliin aina sylkeä, se oli hetki sitten pussaillut liikuntahallin pihaan parkkeeratussa Toyota Corolla Hybridissään ruotsin open Spöken kanssa, joka oli naimisissa Valtterin sedän kanssa.

– Okei? totesin enkä saanut mielestäni Toyotan ikkunoita, jotka olivat olleet ihan huurussa. Valtteri oli asettellut tuulilasin pyyhkimien väliin kadulta löytämänsä tyhjän kortsupaketin, jonka sisään hän oli laittanut juuri kaupasta ostamastaan nakkipaketista yhden nakin. Alkoi hymyilyttää.

– Mitä miehellä mielessä? Feikkinen sanoi ja katsoi minua alta kulmiensa. En tiedä, tiesikö se, että me tiesimme sen ja Spöken sutinoista. Eipä sillä ollut mitään väliä, sillä huomenna siitä tietäisi joka tapauksessa koko koulu.

– Kaikkee. Ei mitää.

– Sinä olet nokkela poika. Sinun kaikista kavereista ei voi kyllä sanoa samaa. Pidät vain oman pääsi ja valitset lukion. Ja valinnanvaraahan riittää, kokonaista yksi. Vai ajattelitko jotain naapurikuntien lukioista tai erikoislukiota?

Toisen paikkakunnan lukiossa olisi se etu, että pääsisin toiselle paikkakunnalle. Voisin harkita sitä ihan vain sen vuoksi.

– Ratsastuslukio vois olla ihan jees, sanoin naurua pidätellen, kun ajattelin Heikkistä ja Spökeä ratsastamassa Heikkisen Toyotan karvavuoratulla etupenkillä.

– Ai sinä ratsastat?

– En mä.

– Mutta se kiinnostaisi.

– Joo. Ruotsin kuninkaallinen balettikoulukin vois olla ihan jees.

– Että semmoista tänään. Opon ammatista ei kannata ainakaan haaveilla, kuten itsekin varmaan hyvin huomaat, Feikkinen huokasi, otti pitkän kulauksen kokispullostaan ja alkoi tuijottaa näyttöruutua. Kaali lemusi,

ja äidiltä joululahjaksi saamani villapaita kutisi. – Ysiä ja kymppiähän tämä sinun rivisi näyttää. Ainoastaan liikunnasta on seiska. Mikäs oppiaine se on mieluisin?

– Ehkä just se liikka, sanoin.

– Niinpä tietysti, Feikkinen huokaili niin, että alkoi jo vähän hävettää oma pelleilyni. Toisaalta koko tämä keskustelu oli niin tylsä ja turha, että viihdepuoleen oli lähes pakko turvautua. – Mutta miksipäs ei, Feikkinen jatkoi innostunutta äänenpainoa tavoitellen. – Haasteet on tehty voitettaviksi, veni, vidi, vici. Lähin urheilulukio löytyy –

– Pelkkä urheilu. Ei lukio. Siis kiinnostaa, sanoin ja tunsin, miten eilinen, elämäni ensimmäinen, salitreeni kivisti lihaksiani, joita en tähän päivään mennessä tiennyt olevan olemassakaan.

– Sehän on... yksi mahdollisuus. Miettiä rauhassa jatko-opintoja ja hakeutua sillä välin vaikkapa liikunnan ohjaajan koulutukseen. Hyvinvointialat ovat nykyään trendikkäitä. Esimerkiksi Vierumäellä on mahdollista suorittaa..., Feikkinen jatkoi, mutta minä keskityin nuuhkimaan koulun keittiöstä kantautuvaa hajua – makkarakastiketta. Tänään ei tarvitsisi juosta juna-radan yli lähikaupalle enää toistamiseen.

– Okei, sanoin, kun huomasin Feikkisen lopettaneen luentonsa ja tuijottavan minua. Aloin haroa reppua lattialta.

– Onhan tässä vielä pari viikkoa aikaa miettiä asiaa. Juttele kotona vanhempiesi kanssa, kun he eivät nyt päässeet paikalle.

– Joo. Moro, sanoin ja nousin irvistellen tuolilta – reisi-
silihakseni, tai oletetut sellaiset, huusivat hoosiannaa. Ehdin jo avata koirankopin oven, kun Feikkinen ehti kuin ehtikin huutaa:

– Remulle terveisiä!

Olin osannut odottaa tuota. Täydellinen, opaskoiraakin paremmin käyttäytyvä kuuden laudaturin ylioppilas ja lääkiksen pääsykokeisiin maanisesti pänttäävä reserviupseeri, kaikessa-mihin-ryhtyi-lahjakas-isoveljeni, jonka tyttöystävä näytti supermodeloftheworldilta, seisoi joka paikassa edessäni kuin betoniporsas. Joka ikinen tämän koulun opettaja, kaikki naapurimme, sukulaiset, äidin ja isän ystävät, kaupan kassat ja koiran ulkoiluttajat muistivat Remun mutta halusivat taatusti unohtaa minut.

– Hoituu, sanoin ja suljin oven.

Jatko-opintojeni hoitumisesta minulla ei sen sijaan ollut enää senkään vertaa käsitystä kuin ennen Feikkisen luona käyntiä.

2. LUKU

KESKIVIIKKO, HEI BOMBA!

– Miten noloa, äiti vaikeroi purkaessaan kauppakas-seja. – Mä luulin, että Vesku menee sinne, hän jatkoi jauhamistaan siitä, että kumpikaan heistä isän kanssa ei ollut muistanut opon keskustelutuokiota, jossa aina-kin toisen vanhemman olisi pitänyt olla mukana. Tie-sin jotain paljon nolompaa, mitä äiti ja isä eivät olleet muistaneet, nimittäin tarinaa kukista ja mehiläisistä.

– Muistit sä munat? kysyin, vaikka olin aina inhonnut kaikkia muita munia paitsi suklaamunia. Nyt minun mieltymyksilläni pyyhittiin kuitenkin lattiaa, koska olin saanut tietää, että kehonrakentaja Fernando Tor-raca söi kevyet sata kananmunaa päivässä.

– Sori kulta, ne unohtui, äiti sanoi ja yritti pörröttää hiuksiani, mutta ehdin väistää. – Mitä Heikkinen sanoi?

– Remulle terveisiä.

– Ai kun kiva. Pitäiskö lukion ilmoittautumislomake jo täyttää?

– Ei. Missä raejuusto? Entäs rahka? Ja avokatot ja tonninkala? jatkoin kaikkien niiden ruokien luettelemista, joiden jo pelkkä mainitseminen aiheutti minussa oksennusrefleksin. Olisin kuitenkin valmis syömään vaikka friteerattuja lintuhämähäkkejä, jos niiden avulla saisin isot lihakset ja ympärilleni kahden metrin vapaan alueen, jonka sisään ei kukaan uskaltaisi astua ilman vip-korttia.

– Mutta lehmävanukkaat ja suklaamurot mä muistin, äiti sanoi ja tanssahteli keittiön lattialla murolaatikkoa ravistellen. – Hei samba, Nurmeksen Bomba, hän lauloi. Oli vaikea päättää, mihin olisin katsonut, kattoon vai mattoon. – Mä varasin tänään hotellihuoneen. Me lähdetään hiihtolomalla Nurmekseen hiihtämään.

Tuntui kuin minut olisi juuri heitetty Jäämereen – me yhdessä hiihtämään Nurmekseen! Vielä muutama päivä sitten olin olettanut, että perheemme lapsiluku oli täynnä, perhelomat olivat mennyttä aikaa, äiti ja isä jättäisivät minut vihdoon talvilomalla yksin ja saisin järjestää kaikkien aikojen kätybileet. Itse asiassa olin maininnut niistä bileistä jo Valtterille, Aballe, Hertsille ja muutamalle kymmenelle muulle. Pari raparperikossupulloakin oli jo jemmassa kirjoituspöytäni laatikoiden takana olevassa kätöksä.

Nyt lehmävanukkaat lojuivat pöydällä, keskivartalostaan pullistunut äiti tanssi bombaa ja saatoin jo hais-taa vauvan kakan sieraimissani. Tämä kaikki oli liikaa! Tästä kaikesta olisi päästävä ulos ja äkkiä!

– Mä en lähde, sanoin.

– Kulta, ei siellä ole pakko hiihtää, äiti sanoi ja lopetti tanssin. – Voit vaikka ajella koiravaljakolla tai osallistua valokuvasuunnistukseen. Sähän tykkäsit Bomban lomista ihan hirveesti silloin pienenä. Muistat sä sen napakelkan? Ja sen pääsiäispupun, joka piti luistelukoulua ja jakoi suklaamunia?

– En myöskään lukioon, jatkoin samalla vauhdilla kieltoilmoitusteni latelemista.

Äiti oli hiljaa. Avasin pinaattipussin, jonka sisältöä aloin tunkea suuhuni. Tuli aivan hitonmoinen kiire saada Torracan eli ”The King of Dietin” lihakset! Tästä kaikesta en muuten selviäisi.

– Ai jumperi, se lukiojuttu. Tänäänkö se oli? paikalle ilmestynyt isä sanoi ja heitti salkkunsu pöydälle. – No, eipä siinä varmaan mitään uutta ja ihmeellistä tullut esille. Vai puhuitteko te siitä luonnontiedelukiosta?

– Tavallaan, mumisin ja yritin nielaista tennispallon kokoista pinaattimöykkyä.

– Loistavaa, isä sanoi minulle mutta hymyili äidille ja kumartui suukottelemaan tämän vatsaa. – Hei muumii, isä lauloi ja äiti hihitteli. Ei hyvää päivää! Olikohan myötähäpeään mahdollista kuolla?

Lukiojuttu, isä oli sanonut. Äiti ja isä siis olettivat molemmat, että menisin lukioon. Mistään muista vaihtoehdoista ei meidän perheessämme ollut keskustelu koskaan. Minua ei siis varsinaisesti painostettu lukioon, koska sinne meno oli itsestäänselvyys.

Pinaattimöykky painoi kurkussani, villapaita kutitti ja minusta tuntui, etten saanut henkeä tässä Muumilandiassa. Tekisin ihan mitä vain mieluummin kuin lähtisin näiden pellejen kanssa Nurmekseen. Istuisin vaikka kirjastossa ja pyyhkisin hikeä täydellisen isoveljeni otsalta, kun hän pänttäsi pää märkänä lääkiksen pääsykokeisiin.

– Milloin sinne lutikkalukioon on haku? isä kysyi juuri kun yritin paeta paikalta.

– Rafu ei ole ihan varma siitä lukiosta, äiti kuiskasi. Miksi sen piti kuiskia? Pelkäsikö se, että vauva kuulisi kaiken ja imisi huonoja vaikutteita luuseriveljestään.

– No, onhan tämä omakin hyvä. Sisään pääsee kuutosen keskiarvolla ja ulos kuudella ällällä, isä naurahhti ja tönäisi minua olkapäästä, joka sekin oli elämäni ensimmäistä kertaa aivan sairaan kipeä.

– Rafu ei ole varma, haluaako mihinkään lukioon, äiti jatkoi puolestani puhumista kuin joku koiratulkki. Olin aina ollut sitä mieltä, että minulle ja Remulle oli annettu koirien nimet. Kaikki kaverinikin vahvistivat mielipiteeni. Nyt tämä koira oli kyllästynyt roikkumaan vanhempiensa talutushihnan päässä.

- Mitäs sitten ajattelit? isä kysyi hienoista ärtymystä äänessään.
- Lähtee salille, sanoin ja ryntäsin vessaan oksentamaan kurkkuuni jumittuneen pinaattimöykyn.

3. LUKU

KESKIVIIKKO, SALILLA

Hiki lemusi, ja lattia tärähteli siihen iskeytyvien punttien painosta. Olin näin heikoksi kaveriksi yllättävän vahvasti omalla epämukavuusalueellani. Vihasin liikuntaa, hikoilua ja ähisemistä. Oloani ei suinkaan helpottanut se, että lähelläni treenaavan hulkhepun hauis oli kaksi kertaa reiteni paksuinen ja hänen selkensä pimensi puoli maapalloa.

Toisaalta ihan sama, missä aikaani kulutin. Tällä hetkellä mieleeni ei juolahtanut yhtään ainutta mukavuusaluetta, ainoastaan ikävyysalueita. Kotona oli yhtä sietämätöntä kuin koulussa. Ulkona oli yhtä kylmää kuin ostarilla tylsää. Nuokkarilla oli nykyään niin nuorta porukkaa, että epäilin talon päädyssä olevan iltapäiväkerhon tenavien lampsivan välillä vahingossa nuokkarin ovesta sisään.

mis oot? oon venannu jo tunnin, viestitin Remulle, jonka oli pitänyt tulla opastamaan minua treenaamisessa. Remu oli nimittäin kaiken ylivoimaisuutensa lisäksi myös valtava lihasmöykky. Hänen vatsansakin näytti siltä kuin hän olisi niellyt sangollisen kiviä. Minun ikäisenäni Remu oli pelannut jo jalkapalloa tavoitteellisesti edareissa. Sittemmin hän kyllä jätti jalkapallon, mutta menestyi myös salibandyssä ja aitojen pikamatkoilla eli kaikessa mihin keksi ryhtyä.

Minä sen sijaan en ollut ollut koskaan kiinnostunut urheilusta. Olin ollut lapsesta saakka vähän unelias ja tosi laiha. Äiti oli joutunut ompelemaan kaikkiin housuihini kuminauhaviritelmiä, jotta ne olisivat pysyneet jalassani. Ehkä juuri kuminauhahousut olivat saaneet äidin ja isän päättelämään, että minun täytyi olla taiteellisesti lahjakas. Näin ollen minua oli kiikutettu kaiken maailman muskareihin ja taidepajoihin ja runokerhoihin, kunnes opin sanomaan ei ja heittäytymään maahan selälleni.

– Onks sulla joku sarja kesken? tuttu ääni kysyi.

Liina, yksi meidän luokkamme kovakuntoisimmista mimmeistä, joka harrasti telinevoimistelua, seisoi vieressäni ja hörppi ahneesti juomapullostaan. Liina oli ihan hyvä tyyppi, ei mikään pissilissu. En olisi silti halunnut törmätä häneen juuri salilla, jossa erotuin joukosta yhtä silmiinpistävästi kuin lihapala koulun ruokalan kanakastikkeesta.

– Sarja kesken? On, parikin, Walking Dead ja Game of Thrones.

– Mä kuolen nauruun. Siirrytkö laiskamato. Tänne ei oo tultu istumaan.

– Ei kun mulla on sarja kesken, vielä viiskyt, sanoin ja tartuin kuntosalivempeleen ohjainsauvoja muistutavista ulokkeista kiinni.

– Viiskyt? Isommilla painoilla ja vähemmillä toistoilla saisit nopeemmin massaa, Liina sanoi mittaillessaan minua päästä varpaisiin.

– Mulla on sekä että, isot painot ja isot toistot, ähisin, kun yritin riuhtoa kapuloihin liikettä.

– Isot puheet ainakin, sä nimittäin istut siinä laitteessa väärin päin.

Ympäriiltäni kuului naurahtelua. Liina ei kuitenkaan nauranut. Itse asiassa en muistanut, olinko nähnyt hänen koskaan nauravan. Ei hän siitä huolimatta alakuloiselta vaikuttanut, ennemminkin kypsemmältä kuin kaikki muut ikäisemme. En ollut ehkä koskaan tavannut niin vanhaa 16-vuotiasta kuin Liina. Koulussa hän opiskeli ja osallistui oppilaskunnan toimintaan, välitunnilla hän jutteli usein opettajien kanssa ja vapaa-ajallaan treenasi sekä siivosi mummojen asuntoja. Hänen molemmat vanhempansa tekivät matkatöitä, joten hän myös asui pääasiassa yksin. Mutta ei nauranut. Ei edes minun mokilleni.

Ei se minua haitannut. Se minua kyllä hieman haittasi, että tällä menolla lihakseni eivät ehtisi paisua ennen riemukasta perhelomaa Nurmeksessa, josta olin ajatellut kieltäytyä puhtaalla lihasvoimalla. Ilman kunnon habaa kätybileetkin jäisivät järjestämättä.

– Sama kait se, miten päin tässä istuu, kun ei tänne oo istumaan tultu. Niinhän sä sanoit, ähkäisin ja päästin kapuloista irti. Painot takanani putosivat kovalla kolinalla alas. Hulkheppu mulkaisi minua. – Talvilomaan on vaan reilu viikko aikaa. Voisit sä näyttää mulle muutamat moovit? sanoin ja vilkuilin Liinan greipin kokoisia hauiksia.

– Mitä tapahtuu talvilomalla? Liina kysyi.

– Et sä muista. Mähän askartelin ne söpöt, kimaltelevat kutsukortit kaikille jo vuos sitten.

– Ne bileet? Onks teidän porukat jossain?

– Ei, kuului yhtäkkiä Remun ääni takaani. – Ei ainaakaan missään, missä Rassukaan ei olis, isoveljeni sanoi käyttäen ärsyttävää lempinimeäni ja pörröittäen ärsyttävästi hiuksiani.

– Sun piti olla täällä jo tunti sitten, ärähdin ja tönäisin, tai siis yritin tönäistä, Remua kauemmaksi.

– Titta piti heittää kampaajalle, Remu sanoi.

Niinpä tietysti, Titta! Siitä asti, kun veljeni oli puoli vuotta sitten alkanut seurustella, hän oli alkanut puhua ja elää pelkästään tittasitä ja tittatätä. Liina kat-

soi ihaillen Remua. Aina sama juttu. Kun Remu saapui paikalle, minun ympärilleni kietoutui näkymättömyysviitta.

– Sun kannattaa aloittaa ne liikkeet omalla painolla, Liina sanoi minulle mutta katsoi Remua. – Nähdään, moi, hän vielä sanoi ja poistui paikalta vilkaisten vielä kerran Remua, joka patsasteli vieressäni.

Vilkaisin omaa peilikuvaani. Olin pitkä mutta niin hontelo, että tässä kropassa vatsa- ja selkäkipu saattoivat helposti mennä sekaisin. Paksut, tummat hiukseni olivat ihan ookoo. Minua oli joskus sanottu Tom Cruisen näköiseksi. En tiennyt, johtuiko se kookkaasta nenästäni vai pitkistä hampaistani, toivottavasti vihreistä silmistäni ja hymystäni eikä pelkästään siitä, että sanoja oli ollut skumppaa vähän liikaa Remun yo-juhlissa nautiskellut kummitätini Virpi.

Miltähän tuntuisi, jos tyttöjen päät kääntyisivät aina, kun tulisin paikalle? RäjähTELISIVÄTKÖ mielihyvähormonit päässäni? Naurattaisiko minua enemmän? Olisinko varmempi ja rennompi? Olisiko itsetuntoni ihan tapissa jatkuvasti? Vai alkaisiko se jossain vaiheessa kyllästyttää? Nousisiko lopulta kusi päähän? Remulta voisin sitä kysyä, paitsi että en voinut.

– Omalla painolla? Eihän mulla oo omaa painoo, puuskahdin, – eikä sen takia itsemääräämisoikeuttakaan.

- Sit on, kun kehität ensin näitä lihaksia lukiossa, Remu sanoi ja kopautti päätäni rystysellään.

- Miten niin lukiossa? Musta tulee... personal trainer, sanoin, jolloin Remu purskahti nauruun.

- No, vitsit sikseen veli hopea. Aloitetaas työt. Mun pitää hakee Titta puolen tunnin päästä, Remu sanoi ja alkoi tuuppia minua salin perälle.

- Antoks Titta sulle peräti puoli tuntia! Eihän se riitä edes kusitaukoon! Missä sä sanoit kehittänees sitä sun itsemääräämisoikeutta?

- Pulinat pois ja tuosta rautaa molempiin käsiin, Remu sanoi ja ojensi painot minulle. - Ota lantionlevyinen haara-asento.

- Huomenna tullaan tänne jo aamukuudelta, takasin heti koulun jälkeen ja perjantaina -

- Ei käy. Meillä on Titan kanssa muutto. Rinta ulos, katse eteen, painot harteilla ja peppu alas.

- Muutto! huusin. Vaikka ylivoimaisen veljeni häikäisevässä valokeilassa ei ollutkaan helppo elää, en halunnut jäädä kotiin ilman omaa joukkuetta. Remu ja minä olimme joukkue, sanoipa Titta mitä tahansa. Äiti, isä ja vauva olivat Pikku Kakkosen piirroshahmoja. - Jääkö mä niiden muumien kanssa yksin? ähisin noustessani kyykystä.

- Hei, Titta laittokin jo viestii. Mun pitää lähtee. Tee kolme kympin sarjaa ja sit vaikka kuntopyörää. Sun

tapauksessa minimaalisestakin liikkumisesta seuraa maksimaalinen hyöty. Nähdään, Remu sanoi ja läimäisi minua selkään niin, että horjahdin vasten naispuolista Tarzania, joka oli pukeutunut leopardikuvioiseen kokoasuun.

– Eipäs heiluta heinänkorsi, hän naurahti.

Ei heiluttu ei, koska minut oli vangittu Muumilandiaan. Luvassa olisi ensin riemukas hiihtoretki Nurmekseen, jossa hyvällä onnella saattaisin törmätä jopa pääsiäispupuun. Sen jälkeen riemu vasta repeäisikin, sillä luvassa olisi vauvan odottelua, vauvamasun tappattelua, vauvavitsejä, vauvatarvikkeiden hankkimista sekä pinnasängyn ja turvaportin kokoamista. Eläisimme koko loppuelämämme – ainakin siihen asti, kunnes vihdoin täyttäisin 18 – yhdessä isossa, vaaleanpunaisessa, kakanhajuisessa vauvakuplassa.

– Liina! parahdin. – Voisit sä tulla vähän jeesaa!?